

**MISJA NAZIEMNYCH TELEWIZJI KATOLICKICH W POLSCE
PO 1989 ROKU NA PRZYKŁADZIE TELEWIZJI TRWAM.
STUDIUM TEOLOGICZNO-MEDIALNE**

Streszczenie

Przedmiotem niniejszej dysertacji jest analiza działalności naziemnych katolickich stacji telewizyjnych w III RP po 1989 r. z perspektywy misyjności Kościoła. Jako przykład wskazano Telewizję TRWAM. Studium ma charakter teologiczno-medialny. Początkową cezurę czasową wyznaczono na 1989 r., gdyż wówczas na nowo kształtowały się relacje Państwo-Kościół, także na rynku mediów. Cezura końcowa to rok 2020, z którego pochodzą autorskie opracowania programowe materiałów przekazywanych obligatoryjnie przez nadawcę Telewizji TRWAM do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. W tym czasie dokonała się w Polsce konwersja cyfrowa będąca nie tylko nośnikiem zmian technologicznych, ale również społecznych, mentalnych, ekonomicznych, a nawet duchowych.

W pracy podjęto weryfikację działalności i propozycji programowej Telewizji TRWAM w kontekście katolickiej doktryny medialnej oraz nauk o mediach. Dysertacja podzielona została na cztery rozdziały opatrzone wstępem, zakończeniem i bibliografią.

Pierwszy rozdział poświęcono katolickiej nauce o komunikowaniu o mediach. Zawarta w nim została biblijna refleksja o komunikowaniu oraz ewolucji katolickiej doktryny medialnej ze szczególnym uwzględnieniem Drugiego Soboru Watykańskiego i nauczania kolejnych papieży do Franciszka włącznie. Krytycznej analizie poddano orędzia papieskie na Światowe Dni Środków Społecznego Przekazu. Drugi rozdział dysertacji dotyczy regulacji prawnych w zakresie mediów oraz instytucji wpływających na kształt polskiego systemu medialnego. Typologia systemów oparta została o koncepcję D. C. Hallina i P. Manciniego. Syntetycznie przedstawiono zagraniczne regulacje rynku mediów, podając wskazania możliwe do zastosowania na polskim gruncie. Trzeci rozdział obejmuje analizę rynku katolickich stacji telewizyjnych i o profilu religijnym w Polsce po 1989 r. Kryterium wyboru stanowiły zapisy

koncesyjne. Na ich tle przedstawiona została specyfika Telewizji TRWAM, która jawi się jako medium unikatowe. Zaprezentowano w nim nadawcę – Fundację *Lux Veritatis* oraz duchowość i prawodawstwo Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela (redemptorystów). Krytycznej analizie poddano obowiązującą koncesję Telewizji TRWAM wraz z decyzją o rozszerzeniu nadawania na multipleksie, a także ofertę programową stacji, by określić stopień realizacji misji. W charakterystyce uwzględniono katolicki rys Telewizji TRWAM, jaki stanowi pielgrzymowanie oraz podejmowana przez stację edukacja medialna młodzieży i dorosłych. Ostatnia część dysertacji obejmuje szczegółową analizę sporu o miejsce dla TV TRWAM na multipleksie naziemnej telewizji cyfrowej. Był to spór prowadzony na wielu płaszczyznach: formalno-prawnej, wiarygodności finansowej, różnorodności treści i pluralizmu źródeł informowania, sądowej, odpowiedzialności konstytucyjnej, politycznej, europejskiej i społeczno-religijnej. Żaden nadawca w III RP nie potrafił jak dotąd zogniskować wokół siebie tak potężnego ruchu społecznego. Budzący kontrowersje spór dotyczył przede wszystkim możliwości prowadzenia misji Kościoła w nowoczesnym obszarze technologii medialnych. Zasługi Telewizji TRWAM dla popularyzacji konwersji cyfrowej również są nie do przecenienia.

Bibliografia obejmuje źródła teologiczne, medialne i jurystyczne oraz opracowania z zakresu teologii, mediów i prawa, uzupełnieniem jest netografia. Wykorzystano wiele niepublikowanych dokumentów Fundacji *Lux Veritatis*, do których autor miał dostęp. Zagadnienia poruszane w dysertacji ilustrują schematy i tabele, których spis znalazł się w końcowej części pracy. W Aneksie zamieszczono wybrane załączniki, m. in. dokumenty Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Oświadczenia Konferencji Episkopatu Polski poświęcone Telewizji TRWAM.

The mission of terrestrial Catholic television in Poland after 1989 based on the example of TRWAM Television.

A theological and media study

Summary

The subject of this dissertation is the analysis of the activities of Catholic terrestrial television stations in the Third Republic of Poland after 1989 from the perspective of the missionary nature of the Church. TRWAM television was mentioned as an example. The study is of a theological and media nature. The initial time limit was set for 1989, as it was then that relations between the State and the Church were re-shaping, also in the media market. The closing date is the year 2020, from which the original program documents are derived from the obligatorily submitted materials by the broadcaster TRWAM to the National Broadcasting Council. At that time, digital conversion took place in Poland, which was not only a carrier of technological changes, but also social, mental, economic and even spiritual changes. The study undertook a verification of the activity and program proposal of TRWAM Television in the context of Catholic media doctrine and media science. The PhD thesis has been divided into four chapters with an introduction, ending and bibliography.

The first chapter is devoted to the Catholic teaching about media communication. It contains a biblical reflection on the communication and evolution of Catholic media doctrine with particular emphasis on the Second Vatican Council and the teaching of successive popes, including Francis. The papal messages for the World Days of Social Communications were subject to a critical analysis. The second chapter of the dissertation concerns legal regulations in the field of media and institutions influencing the shape of the Polish media system. The typology of systems was based about the concept of D. C. Hallin and P. Mancini. Foreign regulations of the media market are presented synthetically, with indications that can be applied in Poland.

The third chapter analyzes the Catholic television market and with a religious profile in Poland after 1989. The selection criterion was the license provisions. Against their background, the specificity of TRWAM Television was presented, which appears to be a unique medium. It presented the broadcaster - the Lux Veritatis Foundation, and the spirituality and legislation of the Congregation of the Most Holy Redeemer (Redemptorists). The current license of TRWAM Television was subject to a critical analysis, together with the decision to extend the broadcasting on the multiplex, as well as the programming offer of the station to determine the degree of implementation of the mission. The characteristics take into account the Catholic aspect of TRWAM Television, which is pilgrimage and media education of youth and adults undertaken by the station. The last part of the dissertation includes a detailed analysis of the dispute over a place for TV TRWAM on the multiplex of digital terrestrial television. It was a dispute on many levels: formal and legal, financial credibility, diversity of content and pluralism of information sources, judicial, constitutional, political, European and socio-religious responsibility. No broadcaster in the Third Republic of Poland has so far been able to focus such a powerful social movement around itself. The controversial dispute concerned primarily the possibility of carrying out the mission of the Church in the modern field of media technologies. The merits of TRWAM Television in popularizing digital conversion cannot be overestimated.

The bibliography includes theological, media and juridical sources and studies in the field of theology, media and law, supplemented by netography. Many unpublished documents of the Lux Veritatis Foundation, to which the author had access, were used. The issues discussed in the dissertation are illustrated by diagrams and tables, the list of which is included in the final part of the PhD thesis. The Annex contains selected attachments, including documents of the National Broadcasting Council and statements of the Polish Bishops' Conference on TRWAM Television.